

FRIKORPS DANMARK BRIK FUNDET VED NARVA

Tekst og bilder: Derek M. Schei (Norge)

I mai 2008 dro en svensk samlerskollega og jeg til Narva, for å søke med metalldetektor på slagfelten.

Turen gikk fra Tønsberg med ferge over til Moss og deretter 7 timers kjøring til «Frihamnen» i Stockholm. Selve båtturen til hovedstaden i Estland – Tallinn tar 16 timer. Når man ankommer Tallinn kjører man østover mot Narva og denne kjøreturen tar rundt 6 timer.

Narva by ligger i Estland på grensen til Russland men byen er så «russisk» som den kan bli. Rundt 80 % av alle innbyggere boende der er russiske. Byen er bare grå og trist. Stor arbeidsløshet er det og mye kriminalitet. Mye alkoholisme.

I januar 1944 da nederlaget ved Leningrad var ett faktum, trakk alle tyske styrker seg vestover og til slutt så forskanset de seg vest for Narva elven og holdt Narva by over en periode. Etter harde kamper trakk de tyske styrkene seg vestover og deres siste line var «Tannenberg linjen». Den strakk seg helt nord ved finske bukten og en rett linje sørover hvor den endte i tett skog og sumpområder. Hovedmålet var å beholde og forsvare de tre høydene som ligger ved hovedveien og som strekker seg fra Narva til Tallinn. Det var bl.a. flere hundre soldater fra Skandinavia som forsvarte disse høydene som gikk under navnene «Kinderheimhöhe» «Grenaderhøyden» og «Høyde 69,9».

Det var mange forskjellige tyske enheter som forsvarte Narva og høydene vest for Narva. Bl.a. var det en Luftwaffe Felddivision som bl.a. forsvarte den første forsvarslinjen «Pantherlinjen». Kriegsmarine personell kjempet sammen med Wehrmacht personell, estiske SS og politi bataljoner, Sturmgeschütz og panzer avdelinger med flere men hovedsakelig var det soldater og offiserer fra «III. (germanisches) SS-Panzerkorps» hvor SS-Obergruppenführer Felix Steiner var øverstkommanderende. Under dette korps tjenestegjorde det mange nordmenn i «Regiment Norge» og dansker i «Regiment Danmark» sammen med tyskere og folketyskere. De hardeste kampene utspilte seg sommeren 1944 hvor russerne satte inn titusener av mann for å drive ut de tyske styrkene. De klarte det nesten men «Grenaderhøyden» klarte de tyske SS styrkene og forsvare med nebb og klør og beholde.

Med metallsøker ved «Regiment Danmark» posisjoner vest for Kinderheimhöhe

I dag nesten 70 år etter krigens slutt så er det fortsatt 50 nordmenn som er meld savnet og som ligger på slagmarken ved Narva.

Vel framme i Narva og innlosjert på Narva hotell, spiste vi kveldsmat kjøpt på det lokale kjøpesenter «Prixma». Billig og bra og den varme kyllingen (Koritsa) smakte glimrende. Vi ladet batteriene på våre metallsøkere og gled inn i nattesøvnen.

Tidlig neste morgen møtte vi vår gode venn og metallsøkerentusiast Valera. Han er alltid med oss i «felten» og han har førsthåndskunnskap om hvor de tyske styrkene var stasjonert og hvor de kjempet.

Denne gangen ønsket han å søke langt bak hovedkampområdet «de tre høydene».

Han tok oss med noen mil bakover mot Tallinn. Til venstre for hovedveien og kun noen få hundre meter inn i skogen.

Her hadde «Regiment Danmark» sitt hovedkvarter og her hadde de sine forsynings lager, verksted for reparaasjon av tanks og andre tyske kjøretøy, lasarett og ikke minst mange små bunkers hvor soldatene kunne hvile ut etter dager med harde kamper ute ved frontlinjen. I dag er disse bunkers kun store eller mindre groper. Under krigen ble de gravet ut for hånd og de var trukket over med teltduker og nede i bunkerne var det halm, kvist og striesekker. Samt kasser eller stoler å sitte på.

Det var akkurat ved en slik bunker vi fant 4 halve SS dødsbrikker.

Etter å ha parkert varebilen bare noen å meter fra ett godt utgravet bunkersområdet med over 20 små og store bunkers. Hovedsakelig for personell men enkelte av bunkerne var rene «kompost og søppelbunkers». Vi fant alt fra hermetikk bokser, ødelagt bestikk, flasker og knust porselen. Over alt hvor vi gikk i dette området med metallsøker så pep det i ett strekk. Utrolig mye søppel og lite interessante objekter fant vi. Også hadde det vært mange metallsøkerentusiaster i samme område før oss.

Ved denne bunkerens fant vi 4 halve SS dødsbrikker

Valera prøvde lykken ved en bunkers litt i utkanten av de andre bunkere ved nordenden. Denne bunkeren var rundt 7-8 meter i diameter. Først søkte han nede i bunkeren uten å få noen gode signaler. Etterpå rundt kanten og i nordenden fikk han ett knallsignal. Der fant han kun 8-10 cm. nede i bakken: 2 halve SS dødsbrikker. Min svenske kollega begynte i løpet av de neste sekunder å søke på samme plass med sin Explorer SE. Han fant 2 halve SS dødsbrikker han også. Gleden var til å ta og føle på !!!!!

Bilde er tatt rett etter at vi fant dødsbrikkene

Av de 4 halve dødsbrikkene var det en halv dødsbrikke fra «Eesti Legion» en komplett hel dødsbrikke men delt i to «SS-Totenkopf» men den siste halve var perlen: «Ers.Kp.Freikorps Danmark» med soldatnummer 386 og bak stemplet W-SS.

Studerer man bildet av denne dødsbrikken så kan man se små korrosjon etter en av de andre halve dødsbrikkene, som har ligget inntil denne i nesten 70 år i den brune sandholdige jorden.

Vi tror, det er 2 muligheter hvorfor disse 4 halve dødsbrikkene ble funnet utenfor denne bunkeren.

1. Enten har de blitt mistet nede i bunkeren og når de har gravet den ut for muligens å gjøre den større eller dypere så har de 4 halve dødsbrikkene fulgt med sanden og blitt liggende på utsiden.
2. En annen mulighet og jeg tro den er mer reell. Det er at de har blitt gravet ned med vilje etter dyttet ned i sanden av en eller annen grunn. Kan være dødsbrikker fra falne soldater? Ikke vet vi. Men i samme hull fant vi en estisk lommebok i lær med en gradsstjerne og med ett gammelt estisk uniforms emblem pånaglet.

«Freikorps Danmark» brikke. Merket «Ers.Kp.» for Ersatz Kompagni

Baksiden merket «W-SS» for Waffen-SS

Vi kommer aldri til å få vite hvorfor disse SS dødsbrikkene fra 3 forskjellige SS enheter ble funnet på utsiden av denne bunkeren ved «Regiment Danmarks» posisjoner.

Uansett har det blitt funnet svært få «Danmark» dødsbrikker i Narva området, men i 2007 ble det funnet bare noen meter fra dette funnet; 9 stykker hele «SS-PZ. GREN. RGT. DANMARK» dødsbrikker.

En artikkel om dette funnet kommer i ett senere blad.